

Nr 250.

Av herr **Andersson** i Milsmeden, *i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 25, angående försäljande av vissa områden från förra militiebostället Long nr 3 Storegård i Skaraborgs län.*

På sätt en vid innevarande riksdag avlämnad kungl. proposition nr 25 utvisar, har vid en år 1912 å Long nr 3 Storegården om ett mantal i Long socken av Skaraborgs län hållen uppskattningsförrättning föreslagits, att flera i propositionen närmare angivna lägenheter till ett antal av 17 måtte egendomen frånskiljas och försäljas.

Som dessa lägenheter delvis synts hava blivit av uppskattningsmännen för högt värderade, företogs den 16 oktober 1913 på begäran av torpare under egendomen av tvenne nämndemän en undersökning å platsen för att efter jämförelse av huvudgårdens och de till försäljning föreslagna lägenheternas jord m. m. utröna, huruvida den av förrättningsmännen gjorda värdering kunde anses skälig.

Såsom vidfogade, under edsförpliktelse avfattade värderingsinstrument (Bilaga) utvisar, framgår, att huvudgårdens jord i allmänhet värderats lägre än jord å lägenheterna, ehuru den senare i allmänhet var av sämre beskaffenhet.

Med anledning av denna undersökning framgår, att torpet Tjust, som av uppskattningsmännen saluvärderats till 5,000 kronor, endast kunde hava ett saluvärde av 4,500 kronor, att Mossen nr 2 är för litet att upplåtas till eget hem och att detsamma borde sammanslås med torpet Snipen och i sammanhang försäljas samt att jorden å Mossen nr 2 för övrigt vore för högt värderad, att Krontorp vore för litet att ensamt brukas utan att jord från huvudgården borde sammanläggas med denna lägenhet eller ock att den borde sammanslås med lägenheten Hagen, vilken senare, saluvärderad till 5,100 kronor, endast hade ett saluvärde av 4,500 kronor, att

lägenheten Bäckatorp, saluvärderad till 1,400 kronor, endast hade ett saluvärde av 1,200 kronor samt att lägenheten, som vore för liten till eget hem, därför borde tilläggas en ökad jordareal, att lägenheten Flytorp, saluvärderad till 3,900 kronor, endast hade ett saluvärde av 3,600 kronor, särskilt med hänsyn till att ladugården vore mycket bristfällig, att lägenheten Stora Nytorp, saluvärderad till 5,600 kronor, endast hade ett salupris av 4,500 kronor, att lägenheten Lilla Nytorp, saluvärderad till 3,600 kronor, endast hade ett saluvärde av 3,400 kronor, att lägenheten Stora Marken, saluvärderad till 7,500 kronor, endast hade ett saluvärde av 6,500 kronor, att lägenheten Lilla Marken, saluvärderad till 1,400 kronor, endast hade ett saluvärde, beräknat efter 250 kronor per tunnland, att det jordområde, som innehades av G. S. Bengtsson, borde av denne få förvärfvas från kronan. Bengtsson, och före honom hans fader, har ända sedan 1854 innehaft jordområdet i fråga. Bengtsson har för detsamma erlagt kontant arrende och arbetskraften å denna lägenhet kunde sålunda icke anses behöflig för huvudgårdens brukande, och får jag därvid påpeka, att jordområdets åbyggnad skildes från huvudgården genom en annan lägenhet och därå befintligt hus samt att, om ifrågavarande jordområde kunde anses beläget för nära huvudgården, jordområdet med fördel skulle kunna utbytas mot jord, som är belägen på andra sidan om Bengtssons hus utmed allmänna landsvägen.

Med anledning av vad jag sålunda anført, får jag vördsamt hemställa,

att Riksdagen antingen måtte bifalla Kungl. Maj:ts proposition med de av mig här ovan föreslagna förändringar och tillägg dels i avseende på saluvärdena och dels med avseende å det till försäljning av mig föreslagna jordområdet eller, därest detta yrkande icke kan bifallas, att Riksdagen måtte avslå Kungl. Maj:ts proposition under anhållan, att vid förnyad arrendeuppskattning de här ovan gjorda anmärkningarna måtte bliva beaktade.

Stockholm den 4 februari 1914.

K. M. Andersson.

Bilaga.

Avskrift.

Sedan arrendeuppskattningen å indragna kompanichefsbostället Long Storgården $\frac{1}{4}$ mantal i Longs socken den 4 september 1912 förrättats av i vederbörlig ordning utsedda uppskattningsmän samt tillförordnade domänintendent, hava undertecknade, av vilka jag, J. Bomb, varit och fortfarande är ledamot av Skånings och Valle häradsrätt sedan 13 år tillbaka, samt jag F. O. G. Andersson, likaledes ledamot av samma häradsrätt sedan 11 år tillbaka, på begäran av torparne å nämnda kronodomän, vilka ansett att de till avsöndring och försäljning föreslagna torpen blivit för högt värderade, och att dessutom det av Gustav S. Bengtsson innehavda torpet bort lämpligen försäljas, den 16 oktober 1913 företagit undersökning och besiktning av ifrågasvarande kronodomän, därvid undertecknade jämfört såväl jorden å huvudgården som jorden å torpen.

Vid synen hava vi mot arrendevärderingen anmärkt följande: De till inlösen föreslagna hus, nämligen tillbyggnaderna vid flygelbyggnaden, som föreslås till inlösen för 2,500 kronor, äro icke värda mer än högst 1,500 kronor, statbyggnaden, som föreslås till inlösen för 1,500 kronor och uppgives vara av timmer, består till större delen av obränt tegel med dyjordsfyllnad mellan bräderna och är icke värd mer än 500 kronor, ladugården å torplägenheten Flytorp kan icke anses hava högre värde än 700 kronor. Den mindre goda åkerjorden å huvudgården har värderats till 24 kronor pr hektar, under det att åkerjorden å torpet Tjust, som är vida sämre än huvudgårdens nämnda åkerjord, värderats till 30 kronor pr hektar. Ängen å huvudgården har värderats till 8 kronor pr hektar, under det att ängen å torpet Tjust, som är vida sämre än ängen å huvudgården, värderats till 10 kronor pr hektar. Enahanda är förhållandet med torplägenheten Mossen nr 2, lägenheten Snipen, lägenheten Krontorp, utgården Fly, lägenheten Flyinge, lägenheten Stora Nytorp och lägenheten Lilla Nytorp, och böra värdena å såväl åker som äng nedsättas under de angivna värdena å huvudgårdens åker och äng.

Med anledning av den sålunda anställda jämförelsen mellan huvudgårdens jord och lägenheternas jord samt med hänsyn till förhållandena i övrigt hava undertecknade ansett, att följande saluvärden borde åsättas nedannämnda torplägenheter nämligen:

1) Torpet Tjust, som innehaves av torparen A. J. Andersson, vilken är född å torpet år 1851 samt vistats därstädes hela sitt liv och har egna hus, torpet föder 4 nötkreatur och en häst och föreslås ett försäljningspris av 4,500, nr 2 Mossen, som innehåller endast 1,7840 hektar och innehaves av förre soldaten G. Rong född 1850, måste anses vara för litet att upplåta såsom eget hem och föreslås därför att det måtte förenas med torpet Snipen, vilket innehåller 5,8660 hektar. Angående torpet Mossen nr 2 bör anmärkas, att detsamma är för högt värderat, något som med stor tydlighet framgår om värderingen av detsamma jämföres med värderingen å lägenheten Snipen.

2) Lägenheten Krontorp, som nu arrenderas av Albert Karlsson för 100 kronor, innehåller 4,0520 hektar; detta torp föreslås till ett salupris av 1,900 kronor, men

bör, med hänsyn till dess litenhet, förstoras därigenom, att jord från huvudgården förlägges till detsamma eller ock att det sammanslås med torpet Hagen.

3) Torpet Hagen, som innehaves av förenämnde Karlsson, vilken är född 1858 och vistats å gården under hela sitt liv. Med hänsyn till den särskilt kuperade mark, som finns å torpet, så föreslås detsamma till ett salupris av 4,500 kronor.

4) Bäckatorp, som innehaves av Efraim Svensson med egna hus, föreslås till ett salupris av 1,200 kronor. Torpet, som innehåller en areal av 2,8770 hektar, är för litet till eget hem och borde därför tilläggas en ökad jordareal.

5) Flytorp innehaves av Viktor Svantesson; boningshuset, ladugården tillhöra kronan, men ladugården är mycket bristfällig och därför föreslås salupriset till 3,600 kronor.

6) Stora Nytorp, som innehaves av A. P. Larsson, innehåller 8,6520 hektar. Torparen äger boningshuset, varemot kronan äger ladugården; lägenheten föreslås till ett salupris av 4,500 kronor.

7) Lilla Nytorp, som innehaves av Gustav Sönnegren med egna hus, innehåller 6,9360 hektar. Torpet har ett saluvärde av 3,400 kronor.

8) Lilla Marken innehaves av Herman Andersson. Han är född å torpet och hans föräldrar hava innehaft torpet sedan år 1850. Torpets areal är 2,6830 hektar och föreslås till ett salupris beräknat efter 250 kronor pr tunnland.

9) Stora Marken innehaves av Vilhelm Karlsson med egna hus och utgör 15,6540 hektar, dess salupris föreslås till 6,500 kronor.

10) Utgården Fly innehaves av F. Sönergren och utgör 23,2050 hektar. Det jordområde, som innehaves av G. S. Bengtsson, föreslås till försäljning åt denne. Bengtsson och före honom hans fader har ända sedan 1854 innehaft jordområdet. Bengtsson har för detsamma erlagt kontant arrende och arbetskraften å denna lägenhet kan sålunda icke anses behövlig för huvudgårdens brukande. Om det kan anses, något, som vi för vår del icke kunnat finna, att ifrågavarande jordområde är beläget för nära huvudgården, kan jorden mycket väl utbytas mot en jord, som är belägen på andra sidan om Bengtssons hus utmed allmänna landsvägen. Såväl torpinnehavarens intresse att vinna ett eget hem, där såväl han som hans fader tillbragt sitt liv, som även statens intresse kommer därvid att tillgodoses, då ju staten, som av arrendatorn för huvudgården endast erhåller ett arrende av 7 kronor per tunnland, därigenom får större inkomst och därjämte tillgodoser ett som det synes oss synnerligen behjärtansvärt intresse från lägenhetshavarens sida.

Vad sålunda synats och värderats betygas till riktigheten under edsförpliktelse av oss båda.

J. Bomb.
Nämndeman.

G. F. O. Andersson.
Nämndeman.